

عضویت رسمی خود در این گروه را نیز مطرح کرد که مورد استقبال چین و روسیه واقع شد. «ژائو لیجیان» سخنگوی وزارت امور خارجه چین پس از درخواست ایران و آرژانتین برای پیوستن به گروه «بریکس» گفت که پکن با شرکای بریکس همکاری خواهد کرد تا با مداومت گسترش اعضا، این ساز و کار را برای پیوستن «شرکای همفکر» بیشتر به خانواده بریکس پیش ببرند. «سرگئی لاوروف»، وزیر خارجه روسیه نیز پس از نشست وزرای خارجه کشورهای حاشیه دریای خزر از پیشنهاد ایران در پیوستن به گروه «بریکس» استقبال و ایران را شایسته پیوستن به بریکس معرفی کرد.

موقعیت‌شناسی

دعوت از رئیس‌جمهور ایران برای سخنرانی در نشست «بریکس» و استقبال چین و روسیه از عضویت کشورمان برای پیوستن به این گروه از مجموع تحولاتی حکایت می‌کند که دولت سیزدهم با پیگیری یک سیاست متوازن و فعال در عرصه مناسبات منطقه‌ای در پیش گرفته است. چه آنکه اهمیت حضور ایران در «بریکس پلاس» اگر از عضویت در سازمان همکاری «شانگهای» بیشتر نباشد، از آن کمتر نیز نخواهد بود و زمینه ساز تحول بزرگی در استمرار، تقویت و اثرگذاری دیپلماسی اقتصادی کشور به عنوان یک بازیگر مهم در نظام بین‌الملل خواهد بود. بروز چنین دستاوردهایی در کوتاه مدت در حالی است که دولت سیزدهم سیاست منطقه‌ای خود را با رویکردی مثبت آغاز کرد. ضربان مهم این رویکرد را نیز شخص رئیس‌جمهور با تأکیده‌های مکرر اش بر ضرورت روابط دوستانه و نزدیک با همه همسایگان و تأکید بر فعال شدن نقش کشور در سازمان‌های ائتلاف‌های منطقه‌ای ذیل تقویت رویکرد همگرایی به صدا درآورد. دولت به واسطه در پیش گرفتن این رویکرد در یک سال گذشته موقعیت شناسی‌های قابل ملاحظه خود را بروز داد. فارغ از تحولات رو به پیشرفت که در مناسبات دوجانبه جمهوری اسلامی با قریب به اتفاق کشورهای منطقه خاورمیانه و بازیگران بزرگ و کوچک آسیا رقم خورده است، پیوستن به سازمان همکاری و منطقه‌ای «شانگهای»، فعال شدن در سازمان منطقه‌ای «اگو» و فراهم شدن زمینه عضویت ایران در «بریکس» از جمله نشانه‌های ملموس دیپلماسی چندجانبه‌گرا و فعال دولت در عرصه سیاست خارجی بوده است. این در حالی است که موقعیت ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک ایران در کنار بهره‌مندی از منابع گسترده نفت و گاز امکان مناسبی را فراهم می‌کند که ایران وارد یک فرایند مشارکت فعال با کشورهای عضو این سازمان‌ها و گروه‌های بزرگ منطقه‌ای شود. چه آنکه این حضور فعال به عنوان عضو دائم در نهادهای بزرگ منطقه‌ای زیر سایه اهداف تعریف شده این نهادها در عرصه‌های اقتصادی، تجاری، پولی و بانکی، انرژی و حمل و نقل می‌تواند شرایط بهتری را برای توسعه تبادلات بین‌المللی ایران و تحقق اهداف و منافع ملی کشور رقم بزند.

دعوت از رئیس‌جمهور ایران برای سخنرانی در نشست «بریکس» و استقبال چین و روسیه از عضویت کشورمان برای پیوستن به این گروه از مجموع تحولاتی حکایت می‌کند که دولت سیزدهم با پیگیری یک سیاست متوازن و فعال در عرصه مناسبات منطقه‌ای در پیش گرفته است. چه آنکه اهمیت حضور ایران در «بریکس پلاس» اگر از عضویت در سازمان همکاری «شانگهای» بیشتر نباشد، از آن کمتر نیز نخواهد بود و زمینه ساز تحول بزرگی در استمرار، تقویت و اثرگذاری دیپلماسی اقتصادی کشور به عنوان یک بازیگر مهم در نظام بین‌الملل خواهد بود

عدم عضویت ایران در گروه «بریکس» برای سخنرانی در این نشست دعوت کرد. این چنین بود که رئیسی در سخنان مهم خود در این نشست از آمادگی کشور برای به اشتراک گذاشتن همه توانمندی‌ها و ظرفیت‌های کشور از جمله ذخایر کم‌نظیر انرژی، شبکه‌های حمل و نقل و ترانزیت کوتاه و ارزان، ثروت استثنایی نیروی انسانی آموزش‌دیده و نیز دستاوردهای علمی چشمگیر، برای نیل به اهداف «بریکس» سخن گفت. به گفته رئیسی، «بریکس» به عنوان نهادی پیشرو و متشکل از اقتصادهای بزرگ نوظهور توانسته است با ارائه الگوها و ابتکارات مناسب، روندهای جدیدی را در جهان شکل دهد. این در حالی بود که ایران درخواست

خواهند بود. گروهی که در مقایسه با ائتلاف‌های بزرگی همچون «G ۲۰» یک مجموعه بزرگ بین‌المللی اقتصادی به شمار می‌آید و چشم‌انداز روشنی پیرامون همگرایی اعضای آن در قالب این مجموعه پیش‌بینی می‌شود.

ظرفیت ایران برای «بریکس»

نشست سال‌جاری «بریکس پلاس» در کشاکش تنش‌های میان روسیه و کشورهای منظومه غرب تحت تأثیر بحران جنگ اوکراین از یک‌سو و روند رو به پیشرفت رقابت پرتنش چین و آمریکا برگزار شد. در چنین فضایی، چین به طور رسمی از رئیس‌جمهور کشورمان با وجود

ویژه‌نامه

ایران

شماره
۵ شهریور ۱۴۰۱